

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

Výročná správa 2000

Vydala:

Národná banka Slovenska
Štúrova 2
813 25 Bratislava

Kontakt:

Odbor verejných informácií
tel.: 02 / 5953 3501, 5953 3547
fax: 02 / 5296 2171

Internet: <http://www.nbs.sk>

Obsah

Úvodné slovo	4
A. Vonkajšie ekonomické prostredie	9
1. Svetová ekonomika	11
2. Vývoj v transformujúcich sa krajinách	17
B. Správa o menovom vývoji v SR v roku 2000	19
1. Vývoj ekonomiky	21
1.1. Vývoj cien	21
1.2. Vývoj hrubého domáceho produktu	27
2. Platobná bilancia	36
2.1. Bežný účet	36
2.2. Kapitálový a finančný účet	38
2.3. Vývoj devízových rezerv	40
2.4. Zahraničná zadlženosť	41
2.5. Devízovopovoľovacia a devízovolicenčná činnosť NBS	42
3. Verejný sektor	44
4. Menová politika a menový vývoj	47
4.1. Hodnotenie menového vývoja	47
4.2. Štruktúra peňažnej zásoby	48
4.3. Vývoj úverových aktivít	50
4.4. Vývoj úrokových mier	51
4.5. Realizácia menovej politiky	52
4.6. Nástroje menovej politiky	55
4.7. Menový kalendár	56
5. Finančné trhy	58
5.1. Peňažný trh	58
5.2. Kapitálový trh	62
5.3. Devízový trh	66
C. Bankový dohľad v roku 2000	69
1. Vývoj bankového sektora SR	71
2. Výsledky bankového sektora SR	73
3. Hodnotenie obozretného podnikania bánk	77
D. Emisná činnosť NBS a peňažný obeh	79
1. Emisia slovenských peňazí	81
1.1. Stav peňazí v obehu v roku 2000	81
1.2. Stav bankoviek a mincí v obehu a ich podiel na celkovom obežive	81
1.3. Vzťah obeživa a vybraných makroekonomických veličín	85

2. Falzifikáty peňazí zadržané na území Slovenskej republiky	87
2.1. Hlavné trendy	87
2.2. Falzifikáty slovenských korún	87
2.3. Falzifikáty valút	87
3. Expertízy poškodených slovenských platidiel	88

E. Zahraničné aktivity 91

1. Spolupráca NBS s Európskou úniou	93
2. Spolupráca NBS s medzinárodnými inštitúciami	93

F. Auditorská správa 99

Auditorská správa a účtovná závierka v skrátenej forme	101
Správa nezávislého audítora a medzinárodná účtovná závierka	117

G. Prílohy 147

Úvodné slovo

Vývoj slovenskej ekonomiky bol v roku 2000 charakterizovaný pokračujúcou makroekonomickou stabilizáciou, čo sa prejavilo v priaznivom vývoji inflácie, znížení podielu deficitu bežného účtu platobnej bilancie a fiškálneho deficitu na HDP pri relatívne stabilnom vývoji kurzu slovenskej koruny. Pozitívne ekonomické výsledky, ako i postupná realizácia liberalizačných krokov prispeli k prijatiu Slovenska za riadneho člena OECD. Súčasne boli vytvorené podmienky pre ďalší rozvoj finančných trhov a bankového sektora, ktoré súviseli s reštrukturalizáciou úverového portfólia vybraných obchodných bánk, ako aj pokračujúcim procesom privatizácie.

Ekonomický rast našich najväčších obchodných partnerov a zmiernenie poklesu domáceho dopytu sa prejavili v zvýšení reálneho HDP o 2,2 % v porovnaní s 1,9 % v roku 1999. Pokračovanie hospodárskeho oživenia, najmä v oblasti domáceho dopytu, predpokladá NBS aj v roku 2001, keď by sa rast HDP mal pohybovať v rozmedzí 2,8 % - 3,0 %.

Rast spotrebiteľských cien sa v roku 2000 v porovnaní s rokom 1999 výrazne znížil. Medziročná inflácia v porovnaní s rokom 1999 poklesla o 5,8 percentuálnych bodov na 8,4 %, čo bolo ovplyvnené relatívne nízkou kúpyschopnosťou obyvateľstva, ale predovšetkým doznením efektu zvýšenia regulovaných cien z leta 1999. Aj vzhľadom na to, že miera inflácie je do značnej miery ovplyvňovaná administratívnymi zásahmi do vývoja cenovej hladiny, bolo od 1. januára štatistické vyhodnocovanie inflácie rozšírené o jadrovú infláciu, ktorá je očistená od vplyvu úprav regulovaných cien a zmien nepriamych daní a dotácií. Jej vývoj bol v roku 2000 charakterizovaný klesajúcou tendenciou, pričom jej medziročná dynamika ku koncu roka dosiahla 4,6 % (v roku 1999 to bolo 7,0 %). Priaznivý cenový vývoj bol dosiahnutý aj napriek zhodnocovaniu USD voči Sk, nárastu cien ropy s dopadom na ceny pohonných hmôt a nákladovosť výrobcov. Na druhej strane nízky kúpyschopný dopyt a rozvoj konkurencie na domácom trhu sa stali tlmiacimi faktormi, ktoré vplývali na znižovanie medziročnej dynamiky celkovej aj jadrovej inflácie.

V roku 2001 predpokladá Národná banka Slovenska pokračovanie dezinflačného procesu, pričom jadrová inflácia by sa mala pohybovať v intervale 3,6 až 5,3 % a celková inflácia by mala dosiahnuť 6,7 až 8,2 %.

Prebiehajúca stabilizácia makroekonomického prostredia sa prejavila aj v znížení podielu deficitu bežného účtu na HDP z 5 % v roku 1999 na 3,7 % v roku 2000. Prebytok kapitálového a finančného účtu, ktorého výška bola v rozhodujúcej miere determinovaná prílevom priamych zahraničných investícií, niekoľkonásobne pokrýval schodok bežného účtu. Zvýšený prílev priamych zahraničných investícií v roku 2000 súvisel aj s realizáciou privatizačných projektov vlády.

Vývoj zahraničného obchodu v prvých mesiacoch roku 2001 naznačuje rast pasívneho salda obchodnej bilancie a bežného účtu. NBS predpokladá, že podiel deficitu bežného účtu na HDP by mohol dosiahnuť 5,7 % najmä vplyvom rastu technologických dovozov súvisiacich s postupným

oživovaním hospodárstva SR. Schodok bežného účtu by mal byť plne krytý prílevom priamych zahraničných investícií. Vývoj ostatných položiek kapitálového a finančného účtu sa odrazí v náraste devízových rezerv NBS.

Národná banka Slovenska realizovala v roku 2000 menovú politiku prostredníctvom novej nástrojovej štruktúry. Priaznivý vývoj ekonomiky vytvoril priestor na transformáciu kvantitatívneho riadenia menovej politiky na kvalitatívne. Zmena menového inštrumentária rešpektovala potrebu harmonizácie s nástrojmi využívanými Európskou centrálnou bankou. Od 1. februára začala Národná banka Slovenska vyhlasovať sadzby pre jednodňové sterilizačné a refinančné operácie a od mája aj limitnú sadzbu pre dvojtýždňové REPO tendre. Zavedenie oficiálnych sadzieb NBS malo výrazný efekt na stabilizáciu medzibankových sadzieb, ako aj pokles ich celkovej úrovne.

Ekonomický vývoj v priebehu roka vytvoril predpoklady na postupné znižovanie kľúčových sadzieb NBS, čo sa prejavilo aj v postupnom poklese primárnych úrokových sadzieb tak z vkladov, ako i úverov. Úroveň úrokových sadzieb z čerpaných úverov sa v priebehu roka znížila o viac ako 5 percentuálnych bodov a postupne sa približovala k jednodňovej refinančnej sadzbe NBS.

V súvislosti s konvergenciou nástrojov menovej politiky k štandardným nástrojom využívaným v Európskej menovej únii, pristúpila NBS k zníženiu sadzby povinných minimálnych rezerv od 1. júla z 8 % na 6,5 % a od 1. januára 2001 na 5 %. Postupne do roku 2004 zníži NBS sadzbu povinných minimálnych rezerv na úroveň 2 %, ktorá je platná v Európskej menovej únii, pričom tento proces sleduje i potrebu vyrovnania konkurencieschopnosti domácich bánk so zahraničnými.

Vývoj menových agregátov bol v roku 2000 v súlade s predpokladmi centrálnej banky. Medziročné tempo rastu peňažnej zásoby vo fixnom kurze roku 1993 dosiahlo 14,2 %, čo bolo prorastovo ovplyvnené tak zahraničnými zdrojmi v podobe prílevu priamych zahraničných investícií, ako i domácimi zdrojmi v súvislosti s vývojom fiškálneho deficitu a uvoľňovaním zdrojov z privatizácie do ekonomiky.

Výmenný kurz slovenskej koruny voči referenčnej mene EUR zaznamenal relatívne stabilný vývoj, keď sa v priebehu roka znehodnotil o 3,76 %. Počas roka vstupovala NBS na devízový trh a jej aktivity boli zamerané predovšetkým na zmiernenie krátkodobej volatility výmenného kurzu, prípadne proti nadmernému zhodnocovaniu výmenného kurzu nepodloženému ekonomickou výkonnosťou.

V roku 2000 pokračoval proces konsolidácie a ozdravovania bankového sektora. Nevýkonné úvery vybraných bánk boli transformované a začiatkom roku 2001 nahradené emisiou štátnych dlhopisov. V priebehu roka bola ukončená činnosť troch bánk, ktorých aktivity, resp. ich kvalita nezodpovedala požiadavkám a kritériám pravidiel bankového dohľadu, čo takisto prispelo k zlepšeniu kondície bankového sektora ako celku. Začiatok privatizácie vybraných bánk bol súčasťou prebiehajúceho

procesu reformy bankového sektora, keď koncom roka bol odpredaný podiel Slovenskej sporiteľne, a.s. rakúskej Erste Bank. Momentálne sa v záverečnej fáze nachádza výber investora pre VÚB, IRB a Banku Slovakia.

Reštrukturalizácia úverového portfólia vybraných bánk, privatizácia bankových subjektov, ale aj ukončenie činnosti nevykonných bánk spolu s pokračujúcou stabilizáciou makroekonomického prostredia a poklesom úrokových sadzieb tak vytvára priestor pre rozvoj úverových aktivít smerom k podnikateľskej sfére.

Výkon menovej politiky Národnej banky Slovenska bude v roku 2001 zameraný na splnenie hlavného cieľa definovaného novelou zákona o NBS – udržiavanie cenovej stability. V súlade s týmto cieľom boli koncipované zámery menového programu na rok 2001, ako aj jeho konkretizácia, ktorá súčasne rešpektuje kritériá Vyhlásenia o hospodárskej politike, ako základného dokumentu spolupráce Slovenskej republiky a Medzinárodného menového fondu v rámci Staff-Monitored Program.

Máj 2001

Marián Jusko
guvernér

Členovia Bankovej rady NBS

(prvý rad zľava)

Elena Kohútiková, viceguvernérka NBS

Marián Jusko, guvernér NBS

Jozef Mudrik, viceguvernér

(druhý rad zľava)

Karol Mrva, vrchný riaditeľ obchodno-devízového úseku NBS

Jozef Magula, riaditeľ odboru súhrnných vzťahov NBS

Ján Mathes, vrchný riaditeľ peňažného úseku NBS

Jozef Košnár, profesor Ekonomickej univerzity

Eugen Jurzyca, riaditeľ Stredoeurópskeho inštitútu
pre ekonomické a sociálne reformy